

Universitätsbibliothek Wuppertal

L. Annaei Senecae Tragoediae

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Amstelodami, 1662

Actus tertius

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-770)

ACTUS TERTIUS.

THESEUS. NUTRIX.

*Reversus ab inferis Theseus domestici luctus causam à nutrice obvia
sciscitatur, illa se hoc tantum scire respondet, Phædræ necis con-
siliū inuisse.*

Thef. Tandem profugi noctis æternæ plagam, 835
 T Vastoque manes carcere umbrantem polum,
 Ut vix cupitum sufferunt oculi diem!
 Jam quarta Eleusin dona Triptolemi secat,
 Paremque toties Libra composuit diem;
 Ambiguus ut me sortis ignotæ labor 840
 Detinuit inter mortis & vitæ mala.
 Pars una vitæ mansit extincto mihi
 Sensus malorum. finis Alcides fuit.
 Qui cum revulsum Tartaro extraheret canem,
 Me quoque supernas pariter ad sedes tulit. 845
 Sed fessa virtus robore antiquo caret,

836. *Vmbrantem*] Nigrantem, de-
 teriorem, Anarcticum. vid. Hercul.
 Fur. 606. & 1103, Ag. 750. Farnabius.

838. *Iam quarta Eleusis*] Hic quo-
 que clare optimus: Eleusis. Ut Sala-
 mis, Salamin; Δελφίς, Delphin.
 Pomponius Mela 2, 3. In *Arthide
 Eleusis Cereri consecrata*. Gronovius.
 Vrbis illa Attica (cujus regis filium Tri-
 ptolemum Ceres agri colendi ratio-
 nem docuit aliique tradere iussit)
 quarto jam messem collegit. Farnab.

839. *Paremque*] Et libra signum
 æquinoctiale quater æquavit diem no-
 cti, hoc est, quatuor jam annos apud in-
 feros fuit. Idem.

843. *Sensus malorum finis*] Vide
 quid possit distinctio. In re minima in-
 genes hic tumultus. Ediderunt: *Mer-
 sus malorum*. Deltius: *extincto mihi
 Sensus malorum finis Alcides fuit*. hac
 sententia, malorum sensum Alcides
 mihi ademit. Scaliger: *mansit extin-*

cto mihi Sensus malorum finis Alc. Ut
 etiam Gruterō & nuper omnibus edi-
 tum. Ipse tandem Gruterus verum vi-
 detur sensisse: sed male in notis ejus
 expressum est. Etenim voluit, opinor:
*mansit extincto mihi Sensus malorum,
 finis Alcides fuit*. Accipiendum rō ma-
 lorum, quasi bis positum esset: quod
 frequens bonis auctoribus. Vna re in-
 tellexi me vivere, videlicet malorum
 ac pœnarum sensu: eorum malorum
 earumque pœnarum finem mihi fecit
 Hercules. Gronovius.

844. *Qui cum revulsum Tartaro
 extraheret*] Florent. *revulso Tartaro
 abstraheret*. Lucanus lib. 3. *ingenti
 Saturnia templa revelli Mola*. Idem.
 Hercul. Fur. vers. 805. Farnabius.
Tartaro] Profundissimo inferorum
 loco. Δὲ τὸ τελαργίχθες οὐκ ἐστὶ τὸ
 ἀσπ. proinde Homero dicitur Ἡ-
 ἑργείας & βῆθιστον τῶν χθονος βῆθ-
 ἑργον. Idem.

848. Phle-

Trep
 Phleg
 Parite
 Quis
 Expro
 In lim
 Hospi
 Nutr.
 Fletu
 Thef.
 Nutr.
 Thef.
 Effare
 Nutr.
 Statu
 Jam p
 Thef.

848.
 Farnabi
 849.
 Alciden
 gnus pas
 tiocinat
 culis sta
 Farnabi
 850.
 dra ejul
 852.
 ex omn
 ipso ma
 ipso vasi
 vasta:
 nique n
 sta. Ho
 tiquiss
 probatu

Trepidantque gressus. heu, labor quantus fuit
Phlegethonte ab imo petere longinquum æthera,
Pariterque mortem fugere, & Alciden sequi!

Quis fremitus aures flebilis pepulit meas? 850

Expromat aliquis. luctus, & lachrimæ, & dolor,
In limine ipso mœsta lamentatio,

Hospitia digna prorsus inferno hospite.

Nutr. Tenet obstinatum Phædra consilium necis,
Fletusque nostros spernit, ac morti imminet. 855

Thes. Quæ causa leti? reduce cur moritur viro?

Nutr. Hæc ipsa letum causa maturum attulit.

Thes. Perplexa magnum verba nescio quid tegunt.

Effare aperte, quis gravet mentem dolor.

Nutr. Haud pandit ulli. mœsta secretum occultit, 860
Statuitque secum ferre, quo moritur, malum.

Jam perge quæso, perge. properato est opus.

Thes. Referate clufos regii postes laris,

T H E

848. Phlegethonte] Thyest. v. 73, Farnabius.

849. Et Alcidem sequi!] Florent. Alciden. Gronovius. Alcidem] Magnis passibus incedentem, quod ex ratiocinatione Pythagoræ liquet de Herculis statua. vid. Thyest. vers. 130. Farnabius.

850. Quis fremitus] Exaudii Phædra ejulatus. Idem.

852. Et limine ipso mœsta] Deltius ex omnibus suis profert: Et limine in ipso mœsta: N. edidisse: Et limine in ipso vasta: Lugdun. Limineque in ipso vasta: Basil. Et limine ipso vasta: denique nonnullos: In limine ipso mœsta. Hoc postremum posthac nobis antiquissimum erit, quippe Florentino probatum. Gronovius.

853. Hospitia digna prorsus] Emen-
daveram, Auspicia. Omina merito ex-
cipientia illum, qui apud inferos in ho-
spicio fuit. Petronius: Ego, inquit
Eumolpus, hoc jussi: nec non eodem fu-
turus navigio auspiciam mihi feci.
Troadibus: fingit an quisquam hoc pa-
rens, Nec abominanda mortis auspiciam
pavet? Nunè video id quoque adscipi-
pisse Grotium. Idem. Inferno] Ab
inferis veniente. Farnabius.

854. Tenet obstinatum] Nimis ab-
ruptum. videtur aliquid deesse.

857. Hæc ipsa] Ne tibi reverso de-
tegar factum. Farnabius.

862. Jam perge quæso,] Hic versus
in membranis etiamnum Nutrici, fe-
quens vero Thesæo tribuitur, Del-
tius.

THESEUS. PHÆDRA. FAMULI.

Primum simulat Phædra mori se malle, quam vim sibi illatam revelare
Theseo, cui deinde nutriti cruciatum minitanti ostendit gladium,
quem Hippolytus abjectum reliquisset.

Thef. **O** Socia thalami, si cene adventum viri,
Et expetiti conjugis vultum excipis? 865

Quin ense viduas dexteram? atque animum mihi
Restituis? & te quidquid è vita fugat

Expromis? Phæd. Eheu, per tui sceptrum imperii,
Magnanime Theseu, perque natorum indolem,

Tuosque reditus, perque jam cineres meos, 870
Permitte mortem. Thef. Causa quæ cogit mori?

Phæd. Si causa leti dicitur, fructus perit.

Thef. Nemo istud alius, me quidem excepto, audiet.

Phæd. Aures pudica conjugis solas timet. 875

Thef. Effare. fido pectore arcana occultam.

Phæd. Alium silere quod voles, primus sile.

Thef. Leti facultas nulla continget tibi.

Phæd. Mori volenti deesse mors nunquam potest.

Thef. Quod sit luendum morte delictum, indica.

P. Quod

864. *O sociat thalami,*] Personis hic
addit Flor. NVTRIX TACITA. Gron.

865. *Expetiti*] Expetendi certe. Farn.

870. *Iam cineres*] Me morti jam
destinatam. Idem.

872. *Si causa*] Mori se velle fingit,
ne Hippolytum, tanquam dedecoris
sui reum apud patrem agat: neque quis
sciat. Idem.

874. *Pudica conjugis solas times?*] Hunc versum Phædra dat Etruscus, & leviter immutat: P. H. *Aures pudica conjugis solas timet.* Quod valde placet. Intellige, quoniam aut raro aut nunquam cum alieno viro sermonem sociat. Vnde Caro apud Liv. l. 34 *Quis hic mos est in publicum procurrendi & obfrendendi vias, & viros alienos appellandi?* Timet, est, reveretur, tanquam iudicis, & in cuius potestate est, & cui uni quæriri placere. Vel *solas*, id est, maxi-

me, ante omnes alias. Virg. l. Georg.

An deus immensi venias maris, ac tua

nautæ Nympha sola colant. Eiusdem:

Sola viri molles aditus & tempora ner-

vas. Agamemnone: Tu sollicitum sup-

plexque tui Numinis Argos sola tueri.

Oedipo: *Ambigua soli noscere Oedipoda*

datur. Sic Nero, *solos scire audire Gre-*

cos. Nec aliter religiosissimus rex: *Ti-*

bi soli peccavi: quicquid adulentur,

confitentis ac prostrati terramque ver-

rentis rei superbissimas, ne dicam men-

daces, preces fingendo. Qui sequitur

versus, à Thesei persona recte pronun-

ciatur: Thef. *Effare. fido pectore.* Gron.

876. *Alium silere*] Quod tacitum

esse velis, nemini dixeris. Farnabius.

878. *Mori*] Theb. v. 151. Idem.

Deesse nunquam mors potest.] Con-

ciarius Florentiæ: *deesse mors nun-*

quam potest. Gronovius.

P. Quo

Phæd.

Thef. S

Altrix

Vinci

Secre

Thef.

Subito

Phæd.

Et te

Ex cu

Tent

Non

Labe

Thef.

P. Qu

Phæd.

Liqui

Thef.

Rega

Capu

881.

titatis at

in fune

Perire,

bent du

quod pl

tum vi

Vossian

optimos

Itaque r

889.

nostra:

Nymph

891.

899.

cum scri

Sigilla

sem:

prator

p. Quod vivo. T. Lacrimę nonne te nostrę movent? 880

Phad. Mors optima est perire lacrimandum suis.

Thes. Silere pergit. verberare ac vinculis anus

Altrixque prodet quidquid hæc fari abnuat.

Vincite ferro. verberum vis extrahat

Secreta mentis. Phad. Ipsa jam fabor, mane. 885

Thes. Quidnam ora mœsta avertis, & lachrimas genis

Subito coortas veste prætentâ obtegis?

Phad. Te, te, creator cœlitum, testem invoco,

Et te coruscum lucis ætheriæ jubar,

Ex cujus ortu nostra dependet domus, 890

Tentata precibus restitui. ferro ac minis

Non cessit animus: vim tamen corpus tulit.

Labem hanc pudoris eluet noster cruor.

Thes. Quis, ede, nostri decoris everfor fuit?

p. Quem rere minime. T. Quis sit, audire expeto. 895

Phad. Hic dicet ensis, quem tumultu territus

Liquit stuprator, civium accursum timens.

Thes. Quod facinus, heu me, cerno? quod monstrum in-

Regale parvis asperum signis ebur, (tuor?)

Capulo refulget gentis Actææ decus. 900

Sed

881. *Mors optima*] Hoc enim charitatis argumentum: Sicci autem oculi in funere odium arguunt. Farnabius. *Perire, dum lacrymant suis.*] Quod habent duo Delirii, lacrimandum suis, quod plures Gruteri, & ipsi non ita fatuum videntur; idem in Cruseriano, Vossiano, meo, duobus Germanicis, optimoque tandem Etrusco comparet. Itaque restituere non dubitavi. Gron.
889. *Etre*] Etre ð Phœbe domus nostræ auctor, matris mææ ex Crete Nympha genitor. Farnabius.

891. *Ferro*] Stupratoris. Idem.
899. *Parvum asperum signis*] Circumscribere videtur, quæ propria voce Sigilla dicebant. Cicero lib. 4. in Verrem: *Iubet me scyphos sigillatos ad prætorem statim asserre.* Et, *patella*

grandis cum sigillis & simulacris deorum. Iterumque: *apposuit patellam, in qua sigilla erant egregia.* Alioqui non inepte vir summus, patrii. Virgilius 9. *Aneid. argenta perfecta atque aspera signis Pocula.* Gronov. *Ebur.*] Manubrium ensis ex ebore cælato, cui insculpta cicada. Farnabius.

900. *Gentis Actææ decus.*] O' deæ vix edidit *Atticæ*, & alios *Actææ*, sed parum referre ait. Tantum tamen opinor, ut *Atticæ* nec Græcum nec Latinum sit; *Actææ* & Græcum & Latinum. Est enim ab *ἀκτῆ* quæ *ἄκτῆ* tribuitur Atheniensibus. Staturus lib. 12. *Actææ si quid clementis gentis.* Cum his autem verbis proprie jungendum τὸ *Regale* per hypallagen ablatum: significat enim sigilla ex ebore,

R 5 orna.

Sed ipse quonam evasit? Phœd. Hi trepidum fuga
Videre famuli concitum celeri pede.

Ornamentum peculiare regiae familiae Atheniensium, in capulo gladii refulgere. Itaque vereor, ut cicada hic sufficiat, omnibus Atheniensibus communis. Florent. etiam generis. quasi velit: *generis Aethiæ decus*. Vtrum velis, non aliter quam dixi accipiendum est, nempe pro familia, non pro natione. Ovidius de Aege & Theseo: *Cum pater in capulo gladii conspexit eburno signa sui generis*. Adde ad Medeam vers. 573. Gronovius. Aurea cicada, quo insigni ac symbolo se *αὐτοχθόνος* esse volebant Athenienses ostendere,

vertice vel fronte aureas cicadas gestantes. *Farnabius*. Significat auream cicadam ensis capulo insculptam vel infixam: hæc enim Atheniensium regum nota. Quisquis ille est, in Ciri, de Niso Pandionis Atheniensium Regis filio: *Ergo omnis caro residebat cura capillo. Aurea sollempni comitum quem fibula ritu, Mopsopia tereti necebat dentre cicadae*. Idem testatur Nonnus Dionys. 17'. Aristophan. Thucydid. Ælian. Philostratus, D. Greg. Nazianzenus, & Clemens Alexandrinus, & alii. *Delrius*. Herc. Fur. v. 1163. *Farn.*

T H E S E U S.

Agnito ense deceptus pater & iratus filio immerito exitium impetratur.

Prò, sancta pietas! prò, gubernator poli,
Et qui secundum fluctibus regnum moves,
Unde ista venit generis infandi lues? 905
Hunc Graja tellus aluit, an Taurus Scythes,
Colchusve Phasis? redit ad auctores genus;
Stirpemque primam degener sanguis refert.
Est prorsus iste gentis armiferæ furor,
Odisse Veneris fœdera, & castum diu 910
Vulgare populis corpus. ô tetrum genus,
Nullaque victum lege melioris soli!

904. *Qui secundum in fluctibus regnum tenes,* Florent. *Et qui secundum fluctibus regnum moves*. Non videtur esse temere positum, sed ob perpetuam undarum jaçtationem: nunquam enim mare tam tranquillum, ut, etiamsi stratum & stare cum videatur tum dicatur, non trepidet ac feratur. Quasi diceret: qui secundæ sortis imperio fluctus moves & agitas. Gronov. Herc. Fur. v. 598. *Farnabius*.

906. *Hunc*] Græcæ educatione

nem sapiunt isti, an Barbaram? *Idem*, *Taurus*] Sup. v. 167. *Idem*.

907. *Phasis?*] Max. Colchorum fluvius. *Idem*. *Auctores*] *Hoc impunita matri Antiopa Hippolytæ*. *Idem*.

909. *Gentis armigeræ furor,*] *Flot. armiferæ*: ut & *Delitiani Vossianusque*. Gronov. Amazonum: sup. v. 574. *Farn.*

910. *Veneris*] *Connubia*. *Idem*.

912. *Nullaque*] *Metaph.* quod in melius solum translatum non misceat, feritatem non amittit. *Idem*.

913. *Vf-*

Feræ q
Generi
Ubi vu
Atque
Morun
O vita
Animi
Pudor
Pietas
Simula
Ille eff
Mihite
Et scel
Jam ja
Quod
Quod
Matren
Percun
Summe
Orben
Licet i

913. *Vf-*

incestum

914. *Vf-*

baris. *Idem*.

915. *Vf-*

Idem.

917. *M-*

nes graves

hinc mor

vitæ por

genus cut

pro mole

aspectu gr

ver. Vtut

tius Asty

mibi mis

excelsa a

graves?

918. *Vf-*

Feræ quoque ipsæ Veneris evitant nefas,
 Generisque leges infcius servat pudor.
 Ubi vultus ille, & ficta majestas viri, 915
 Atque habitus horrens, prisca & antiqua appetens,
 Morumque senium triste, & aspectu grave?
 O vita fallax ! abditos sensus geris,
 Animisque pulchram turpibus faciem induis,
 Pudor impudentem celat, audacem quies, 920
 Pietas nefandum. vera fallaces probant.
 Simulantque molles dura. silvarum incola
 Ille efferatus, castus, intactus, rudis,
 Mihi te reservas? à meo primum toro
 Et scelere tanto placuit ordiri virum? 925
 Jam jam superno numini grates ago,
 Quod ista nostrâ cecidit Antiope manu:
 Quod non ad antra Stygia descendens tibi
 Matrem reliqui. profugus ignotas procul
 Percurre gentes. te licet terra ultimo 930
 Summota mundo dirimat Oceani plagis,
 Orbemque nostris pedibus obversum colas:
 Licet in recessu penitus extremo abditus

Hor-

913. Veneris] Illicitam Venerem, incellum matrum coitum. Farnabius.

914. Infcius] In feris etiam vel barbaris. Idem.

915. Majestus] Gravitas, tristitia. Idem.

917. Morumque senium triste,] Senes graves sunt ut plerimum & terribili. hinc *morum senium*, pro tristitia & gravitate ponitur: & quia hoc hominum genus cunctis molestum est, *senium* pro molestia accipitur. *Delrium*. Et *aspectu grave*?] Flor. & *aspectus graves*. Virum, *adpectus graves*: sic Attius Atyanaete: *Abducite intro, nam mihi miserritudine commovet animum excelsa adpecti dignitas*: an *effatus graves*? Gronovius.

918. O vita] O quam fronti nulla

fides: omnes simulant ac dissimulant, alii videti volunt quam sunt. Farnab.

924. Mihi] An in patris tui solius dedecus? Idem.

925. Ordiri] Virilitatis tuæ primum specimen edere. Idem.

927. Icta] Suprà vers. 225. Idem. Antiope] Sic omnes lib. ad normam tamen Caritii lib. 1. dicendum foret; Antiope. sic aurem vocat etiam Philochorus; sed Trogus & Clydimus Hippolyten. *Delrium*.

928. Tibi] Ne & propriam matrem violasses. Farnabius.

930. Te licet] Fugias licet ad nobis oppositos Antipodas. Idem.

932. Orbemque nostris] Hic de loco in quo degunt Antipodes, non de ipsis Antipodibus agitur, *Delrium*.

934. Celsi]

Horrifera celsi regna transferis poli;
 Hiemesque supra positus & canas nives,
 Gelidi frementes liqueris Boreæ minas
 Post te furentes, sceleribus pœnas dabis.
 Profugum per omnes pertinax latebras premam.
 Longinqua, clausa, abstrusa, diversa, inuia
 Emetiemur. nullus obstabit locus. 940
 Scis, unde redeam. tela quo mitti haud queunt,
 Huc vota mittam. genitor æquoreus dedit,
 Ut vota pronò trina concipiam deo,
 Et invocata munus hoc sanxit Styge.
 En perage donum triste, regnator freti, 945
 Non cernat ultra lucidum Hippolytus diem,
 Adeatque Manes juvenis iratos patri.
 Fer abominandam nunc opem nato parens.
 Numquam supremum numinis munus tui

934. *Celsi*] *Arctici, qui nobis semper sublimis.* Farnabius.

935. *Hiemesque*] *Vltetius quam unde ad nos veniunt hyemes.* *Idem.*

940. *Obstabit locus.* *Huc vota mittam.*] Transpositione hic peccatum ostendit & corrigit Florentinus: *nullus obstabit locus. Scis unde redeam. tela quo mitti haud queunt, Huc vota mittam. Genitor æquoreus.* Nemo non videt, hæc sic aptius digesta. Post minas, nullum fore locum, qui profugo sit tutus, utique commodius subjicitur: *Scis unde redeam.* nempe ab inferis: & satis credibile est, quem inferi tenere non poterint, ei omnia loca parere. Sic etiam post *scis, vota mittam,* rectius statim continuatur narratio de munere Neptuni: profus vero inepte interjicitur: *Scis unde redeam.* nihil enim ad optiones illas hoc pertinet, nec inter profunda Tartara & ditem horridum, ut mox ait, illis usus erat. Gronovius.

941. *Vnde*] Ab inferno scilicet, quo descendu ac reditu erit facilius te persecui, vel ut infra vers. 949. Farnabius.

942. *Huc vota mittam.*] Putabant diris & votis quem interficere posse. Oedipus Sophoclis; votis suis, alteri mortem properatam suspicatur. & apud Petronium alius, *votis absentem interficit hostem.* Deltius. *Genitor*] Neptunus dedit mihi optionem; votorum inf. vers. 950. Farnabius.

943. *Prono*] Favente, exaudiente. *Idem.*

944. *Invocata*] Herc. Fur. v. 711. *Id.*

945. *Triste.*] Cum pater filii necem exoptet. *Idem.*

947. *Irato patre.*] Multo suavius Florent. *iratos patri.* Intelligit Theseus iratos Manes sibi, quod eos effugerat, nam nec *livida tabes Invidia, funtū quamquam & jam lumine cassū,* (ut canit Statius) deest erga illos, qui emittuntur ex inferis, ad quamvis breve tempus. Ne de ipso Plutone dicam, regnum imminui suum indignato. Sic Hercule Furente: *ise, iratos Vistite reges.* Gronovius.

949. *Supremum*] Nam primum fecerat in latrones dum Athenas proficisceretur à Træzene ubi natus est: secundum

cundum

Conf
 Inter
 Et im
 Voto
 Geni
 Nunc
 Subte
 Effur
 Fluct
 eundum
 Farnab
 Nam si
 Theop
 Hippoly
 bus eni
 rumum
 iratus op

Quer
 con
 sit

O
 Qui
 Cur
 Cele
 Cur
 Agit
 Ut n
 Nud

959
 Non p
 radoxi
 ter (ut
 ra dede
 rum.
 dant m
 choru
 tius,

Consumeremus, magna ni premerent mala. 950
 Inter profunda Tartara, & Ditem horridum,
 Et imminentes regis inferni minas,
 Voto peperci. redde nunc pactam fidem,
 Genitor. moraris? cur adhuc undæ silent?
 Nunc atra ventis nubila impellentibus 953
 Subtexe noctem; sidera & cælum eripe.
 Effunde pontum. vulgus æquoreum cie,
 Fluctusque ab ipso tumidus Oceano voca.

cundum ut è Labyrintho redire posset.
 Farnabius. Cicero de offic. lib. 1. ait;
 Nam si, ut in fabulis est, Neptunus quod
 Theſeus promiserat, non fecisset; Theſeus
 Hippolyto filio non esset orbatuſ. ex tri-
 bus enim optatuſ, ut dicitur, hoc erat ul-
 timum, quod de Hippolyti interitu
 iratuſ optavit: quo impetrato, in ma-

ximos luctuſ incidit. Delrius.
 953. Voto] Non consumpsi votum
 hoc tertium. Farnabius.
 956. Noctem;] Tenebras, caligi-
 nem. Idem.
 957. Vulgus æquoreum] Monstra
 marina. Idem.
 959. Voca.] In terram. inf. v. 1030. Id.

C H O R U S .

Queritur Chorus, cum cæli ceterarumque rerum cursus certo regantur
 consilio, non tamen res humanas juste ac recte cadere, cum bonus male
 sit, malis bene.

O magna parens Natura deum,
 Tuque igniferi rector Olympi, 960
 Qui sparsa cito sidera mundo
 Curfusque vagos raris astrorum,
 Celerique polos cardine verſas;
 Cur tibi tanta est cura, perennes
 Agitare vias ætheris alti? 965
 Ut nunc cana frigora Brumæ
 Nudent silvas, nunc arbuſtis

959. O magna parens Natura deum,]
 Non pejus foret, rerum. Cicero in Pa-
 radoxis: Cum tibi ſive Deus; ſive ma-
 ter (ut ita dicam) rerum omnium natu-
 ra dederit animum. Sed deum est fide-
 tum. Gronovius. Cur bonis viris acci-
 dant mala, Sen. Phil. Farnab. Hunc
 chorum ſerme totum imitatur Boë-
 tius, de Conſolat. Philoſ. Metro z.

Re-
 cusuſ incidum: O ſtelliferi conditor po-
 li. Delrius.
 963. Celerique] Movenur enim po-
 li cum univerſo, utcutique Mathema-
 ticiſ dicantur immoti. Farnabius.
 966. Nunc] Hyeme, ſpolientur ſo-
 liiſ ſilvæ. Idem.
 967. Nunc] Vere, redeant arbori-
 buſ coma umbroſa. Idem.
 969. Colla]

C.Æ.
 s,
 s
 is.
 premam.
 avia
 queunt,
 edit,
 em,
 ns,
 ui
 mittam.]
 m interſic
 potis ſuis,
 ſuſpicatur.
 potuſ abſent
 s. Genitor]
 pſionem; v
 Farnabius.
 avente, exat
 Herc. Par. v.
 Cum pater
 on.
 re.] Multo ſa
 i. Intelligit
 quod eos ſe
 ſes Iuvada, ſ
 lumine caſi
 eſt erga illuſ.
 tris, ad quatu
 ipſo Plurone
 ſuum indigna
 ite, iratuſ
 m] Nam pſi
 dum Athenæ
 ene ubi napp
 e

Redeant umbræ; nunc æstivi
 Colla Leonis Cererem magno
 Fervore coquant; viresque suas
 Temperet annus? sed cur idem,
 Qui tanta regis, sub quo vasti
 Pondera mundi librata suos
 Ducunt orbis, hominum nimium
 Securus abes; non sollicitus
 Prodesse bonis, nocuisse malis?
 Res humanas ordine nullo
 Fortuna regit, spargitque manu
 Munera cæca, pejora fovens.
 Vincit sanctos dira libido.
 Fraus sublimi regnat in aula.
 Tradere turpi faeces populus

969. Colla] Æstate, Sol in Leone
 fruges torreat. Farnabius.

970. Viresque] Autumnus calorem
 frigore temperans fructus maturet.
 Idem.

972. Vasti] Adeo vasti, ut infinitum
 censuerint Seleucus Erythræus, &
 Heraclides Ponticus, propter difficil-
 lem partium ejus enumerationem
 commensurationemque: Vere tamen
 in se finitus est juxta Ocellum Luca-
 num, Platonem in Timæo, Ciceton.
 & Apuleium in lib. de Univerſitate.
 Stobæum lib. 1. eleg. Phisic. cap. 25.
 Deltrius.

974. Hominum nimium Securus
 ades;] Sic Virgilius de Pygmalione:
 securus amorum Germanæ. Silius l. 16.
 fertur securus equorum. Illud ades me-
 rito displicuit Lipsio: præſentes enim
 dii contrarium volunt: ille subjicit
 audis; id fieri contra legem verſus ar-
 guit mirificus ejus amicus, idque mon-
 nendi, non mordendi ait dictum gra-
 tia; immemor quoties ipse passim
 hanc legem in hoc opere pigret. Re-
 cius tamen Florent. Securus abes. Vt
 enim adesse est juvare, auxilio præſen-

Falſo est

tem eſſe, ſic abeſſe & longe eſſe dicitur,
 qui utcumque præſens vel propinquus
 nihil tamen juvat. Sic Turnus apud
 Virgilium: Longe illi dea mater erit.
 Et Floro: Longe illis nautica artes.
 quæ quidem erant præſentiſſimæ, ſed
 inefficaces & impediæ Romanorum
 audacia & conſilio. Cæſar l. 1. Gall. 36.
 ſi id non feciſſent, longe ab his fraternum
 nomen populi Romani abſuturum. Cre-
 derem & ego ſcribendum: longe iis fu-
 turum: ni Ovidius dixiſſet in perſona
 Atlantis ad Perſea lib. 4. ne longe gloria
 rerum, Quas mentiris, ait, longe tibi
 Iupiter abſit. Gronovius.

975. Securus ades;] Non curans,
 negligens. Farnabius.

977. Res humanas] Vitam regit
 Fortuna, non Sapiencia. ex Epicuri
 Schola. Idem.

980. Vincit] Violenti & libidinoſi
 opprimunt innocentes & caſtos. Idem.

982. Faeces] Honores, honorum
 inſignia. à Romanis tractum, quorum
 magiſtratibus præferbantur à liçtori-
 bus ſecures faſcibus virgarum inſerta;
 conſulibus 12. Dictatori 24. Præto-
 ri 6. &c. Idem.

983. Ef-

Gaud
 Tristi
 Præm
 Mal
 Regn
 O var
 Sed q
 Rigat

983.
 inconfi
 984.
 Sollicita
 alii recti
 Senſus,
 (nam p
 malam
 (hæc pe
 poſitor
 lit, pro
 adifici
 genitri
 ſui lum
 pœnas
 cedem.
 988.
 cu:]
 ventu
 præfici
 rus me

Narr
 qu

NIM

99
 adigis
 ſteria
 ample
 rat, c
 eius n
 eo au

Gaudet; eosdem colit, atque odit.

Tristis virtus perversa tulit

Præmia recti. castos sequitur 985

Mala paupertas ! vitioque potens

Regnat adulter.

O vane pudor, falsumque decus!

Sed quid citato nuncius portat gradu,

Rigatque mœstis lugubrem vultum genis? 990

983. *Eoslem*] Fluctuans, mobilis, inconstans populus. *Farnabius*.

984. *Tristis virtus perversa tulit*] Sollicitant hæc viri docti, & alii *doler*, alii *recti*. Mihi sedet nihil conyellere. *Sensus*, Boni, afflicti ac mœrentes, (nam pro his dicit *tristem virtutem*) malam mercedem, malam gratiam (*hæc perversa pramia*) rectorum propositorum & operum reportant. *Tullit*, profert, (ut supra *Invit* pro *Invat*) adipiscitur, accipit. *Thyeste* : *Stupet genitrix prima* *Rosida* luci perversa *sui lumina regni*. *Gronovius*. Boni poenas ferunt iniquam virtuti suæ mercedem. *Farnabius*.

988. *O vane pudor, falsumque decus!*] *Apostrophen* esse aiunt ex inter-ventu nuntii. At nihil hic filetur, nihil præcisum est. *Sentit* idem quod *Brutus* moribundus, quum exclamaret :

ὦ τλήμων ἄσπλη, λόγῳ αἰὲρ ἦδ' ἴδρα.
Hoc enim vult: O pudor, tu nil nisi nomen es, res vana, sine veritate & specie: nec quæ ex te oritur gloria, solida est & propria, sed inanis & fucata, non juvans neque servans possessorem suum, qui plerumque cum illa perit aut miser est. O quam vanus es pudor, & quam falsum tuum decus! *Gronovius*.

989. *Sed quid*] *Apostrophen* exintervenit nuntii. *Farnabius*.

990. *Resatque mœstus lugubrem vultum genens*] *Flor.* & *Vossianus*: *Rigatque mœstus lugubrem vultum genis* Quam lectionem quum res clamare esse veriorum, & reperere in suis *Delrius* & *Gruterus*, turbæ tamen adhuc & numero pravorum codicum datum, ut exsularet. Nos vero lubentes eam recepimus. *Gronovius*.

ACTUS QUARTUS.

NUNCIUS. THESEUS.

Narrat Theseo nuncius, ut perierit Hippolytus discerptus ab equis suis quos terruerat taurus marinus à Neptuno ex Thesei voto immisissus.

Nunc. O Sors acerba & dura famulatus gravis,

Cur me ad nefandos nuncium casus vocas?

991. *O sors acerba*] *Servitutis*, quæ adigis servos ad tristitia non raro ministeria. *Farnabius*. Fugerat impudicos amplexus *Hippolytus*, & in fuga perierat, obitus historiam patri nunc *Nuncius* narrat. describitur etiam *Thesei*, eo auditio, sensus medius inter patrem

Thes.
& iram. sumptus hic *Actus* ex *Euripide* in *Hippolyto Coronato*, cum quo utile sit conferre, & cum *Philostrato* lib. 2. de imagine *Hippolyti*. *Delrius*.

992. *Ad nefandos nuntium casus vocas?*] Non male *Eguian.* *nefandis*, ait *Delrius*: eoque pronior *Gruterus* ad